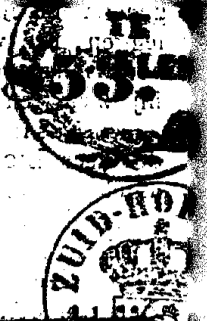

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

DINGSDAG 13 DECEMBER.

ABONNEMENTSPRIJS:

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels f 1.00.
 Voor elke regel meer 0.15.
 Behalve de 35 ets. zegelgeld.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
 Jan Hendrikstraat, n. 259.

Voor 's Gravenhage per 3 maanden 3.00
 Voor de overige steden des Rijks 5.00

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
 Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
 per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
 abonnement f 60, Ned. Coar.

De discussiën over de Begroeting.

V.

DE VOORAFGAANDE MEDEDEELING.

Aan den wensch van den waardigen, maar zoo misleidenden VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT, geuit in zijn Open brief van 24 Nov. jl., is, in zoo verre voldaan geworden, dat in de Tweede Kamer der Staten-Generaal p. nieuw. ter sprake is gebracht het netelige vraagstuk trent de voorafgaande mededeeling, in zake de inoering van de nieuwe R. O. kerkregeling hier te lande. De discussiën, welke daardoor zijn uitgelokt, hebben, meenen wij, zonneklaar bewezen, dat de Heer VAN ZUIJLEN recht najverig is op de eer van een naam, die niet zonder lof in de geschiedrollen van het Vaderland staat aangeeteekend, en dat die luisterrijke naam in zijn persoon niet bevestigd is. Deze zelfde uitkomst hebben wij ook mogen vinden voor de overige Nederlandsche Ministers, die, gelouderd uit het vuur der partijchap te voorschijn tredende, hun vlekkeloos gedrag voor het oog der Natie hebben blootgelegd.

Wanneer deze uitkomst is verkregen, — die ons, rouwens, niet heeft verrast, — het is noch te wijten aan het Ministerie, al bijtijde ook zijn woordvoerder aan den 6 December een man van den vrede te zijn, noch te danken aan de meerderheid der Kamer. Geen van beiden toch verdeden aan hetgeen de Heer VAN ZUIJLEN billikerwijs mogt verwachten. In welken zin zijte woorden: „De Kamer, komt deze brief ter harer kennis, zal dan hebben te beslissen, of zij wezenlijk opheldering verlangt, dan of zij het met 's Lands belang en waardigheid vereenigbaar acht, deze zaak opzettelijk in het duistere te laten, verwezentlijk zijn, mogen onze lezers beoordeelen.

Bij de kalme overweging van het geheele vraagstuk, altho' het oog, hoe het Ministerie en de Kamer, beide, de zaak zoo als zij aanvankelijk eene rigting had genomen, hebben afgeleid; zoodat wat geëischt is voor de honderdste maal, niet is gegeven, en gegeven is niet gevraagd werd; zoodat gretig werd opgenomen, wat een eenzijdig oordeel kon doen vellen, maar daarna geene enkele stem zich verhoef, om aan te dringen tot de overlegging van datgene, wat de beschuldigde partij, ter harer verdediging, verlangde te hebben publiek gemaakt.

Geen oogenblik mag deze omstandigheid, meenen wij, uit het oog verloren worden; want zij is de onwraakbare maatstaf voor het gehalte, zij is de vuurproef van de waarde der aangevoerde beschuldigingen. Wanneer men toch zegt in het bezit te zijn van een stapel schuldbewijzen, dan mag het vreemd klinken, dat men geen gehoor leent aan den aanklaging, om de zoodanigen onschuldig te verklaren, en de aanklager, die op zijn onschuld, zich beroept. Men zal daardoor, minstens, tot de overweging behooren te komen, dat men niet al te zeker is van de gegrondheid der beschuldiging. Meer wenschen wij daarvan niet te zeggen. Ook den lezer zij stoffe tot nadenkens gegeven.

Nogtans — alvorens over de zaak zelve in beschouwingen te treden — is het van gewigt, de houding van het Ministerie in deze te doen uitkomen. Het zal wellicht een dieperen blik doen werpen in het vraagstuk in het raderwerk, dat de April-beweging in het leven riep.

Laat ons daartoe den loop der discussiën nagaan. De heer VAN ECK behandelde het punt zeer breedvoerig en ten slotte zeide hij: „En nu mag ik vragen, waarom, wanneer men overlegt de verklaring van den kardinaal ANTONELLI, waaruit nadeelige gevolgtrekkingen zouden kunnen gemaakt worden, ten aanzien van het vorig Ministerie, niet tevens overgelegd worden die stukken, welke hier door den heer VAN ZUIJLEN zijn opgenoemd en waaruit duidelijk blijkt, dat het vorige Ministerie vóór de pausselijke allocutie geheel en al onbekend was met de nieuwe organisatie? Naar het mij voorkomt,

„is het Ministerie verplicht aan de eer van het vorig Ministerie, om ook die stukken openbaar te maken en door zijn voorlichting de waarheid in het licht te stellen.“

Na hem voerde de heer STORM het woord, en zeide o. a.: „Ik voeg overigens, Mijne Heeren! mijn wensch bij dien van den spreker, die mij voorafging, om van de Regering te verzoeken de mededeeling van alle stukken, die gedurende de onderhandeling ten aanzien van de Bisschoppelijke regeling tusschen deze Regering en den Pausselijken Stoel gewisseld zijn. „Ik moet den billijken wensch, van wege den heer VAN ZUIJLEN, in zijn open brief aan den Voorzitter dezer Vergadering gerigt, ondersteunen, dat al de stukken aan de Vergadering zullen worden medegedeeld, ten einde de soort van blaam weg te nemen, die de terughouding daarvan op zijn openbaar karakter heeft kunnen leggen.“

De heer LIGHTENVELT stond toen op, om op eene personele quaestie te antwoorden; maar geen woord ontviel hem omtrent het verlangen der beide Volksvertegenwoordigers. Het was alsof hunne woorden op den adem der winden boven het hoofd der Ministers waren weggevoerd geworden.

Maar nu stond het ministeriële lid, de Koninklijke Opperstalmeester, de heer SCHIMMELPENNINCK V. D. OIJE, op. Hij had weinig te voegen bij hetgeen de heer VAN ECK had gezegd. De eer van de Kamer, de eer van de Regering, vordert, dat al het licht wordt verspreid. Het geldt een man, die wegens zijn karakter een zeer talent door allen hoogen acht wordt Noodeloos mag op hem geen blaam worden geworpen. Heeft hij misgetast, heeft hij gefaald, het moge blijken; maar een bewijs moet geleverd worden, alvorens wij het vermoeden gegrond kunnen beschouwen, dat die man strijdig met het belang van het land heeft gehandeld.“

Nu eerst stond de heer LIGHTENVELT op, om te antwoorden. Daar dit antwoord hoofdzakelijk van het blad af gelezen werd, schijnt de meening niet ongegrond, dat men op eene vraag, in den onbestemden zin, waarop de heer SCHIMMELPENNINCK die deed, was voorbereid, gelijk, eenige dagen vroeger, de heer VAN HALL een geschreven antwoord voorlas op eene vraag, door den heer ROCHUSSEN betrekkelijk den Rijnspoorweg gedaan.

En wat was nu de grondslag, waarop de heer LIGHTENVELT zijn antwoord bouwde? Deze: „Eene afdeling der Kamer en de drie leden, die dit, met hier hebben aangeroerd, willen intusschen van mij weten, wat ik voor waarheid houd.“

Waar, wij vragen het, heeft de heer LIGHTENVELT vernomen, dat de afdeling, of de drie leden wilden weten, wat de heer LIGHTENVELT voor waarheid hield? Waar bleek, dat de Volksvertegenwoordiging zich aan eigen oordeel onttrok, en alléén het oordeel van den heer LIGHTENVELT wenschte te vernemen? Wat gaf den heer LIGHTENVELT het recht, om zijn oordeel te stellen in plaats van het onderzoek, dat de Kamer, in zoo ver hare meening geuit was, plakbaar zich zelve heeft willen voorbehouden?

De afdeling had gevraagd:
 1°. Mededeeling van de nota van den kardinaal ANTONELLI van 4 Augustus jl., en
 2°. inlichting omtrent de daaruit af te leiden aangeuide gevolgtrekking.

De drie leden hadden gevraagd:
 3°. de heeren VAN ECK en STORM mededeeling van alle stukken, met het Pausselijke hof gewisseld;
 4°. de heer SCHIMMELPENNINCK het leveren van een bewijs, dat de beschuldiging gegrond ware.

Reeds herhaaldelijk hadden, bovendien, de afgetreden Ministers aangedrongen op de mededeeling o. a.:
 5°. van het geheele rapport van den Ministerraad van 14 April jl., waarvan het Ministerie goedgevonden had, slechts de conclusie openbaar te maken;

6°. van de kabinetsbrieven van 22 Nov. 1850, litt. Z. 21, en 16 October 1852, litt. G. 21.

De heer VAN ZUIJLEN drong telkens aan op de mededeeling:

7°. van een brief van Z. M. gezant te Rome, naar

de gissing des Heeren VAN ZUIJLEN, in den loop der maand Februarij ontvangen;

8°. van het antwoord, door den Heer VAN ZUIJLEN, op dien brief gegeven, en minstens vier weken anterior aan het bekend worden alhier der Pausselijke allocutie;

9°. van een tweeden brief van Z. M. gezant te Rome, mede in de maand Februarij ontvangen, waarin voor het eerst, bij wijze van gerucht, van een aartsbisdom van Utrecht wordt gesproken;

10°. van het advies, door het departem. van R. C. Eeredienst op dien brief uitgebragt;

11°. van het antwoord, dat daarop door den Heer VAN ZUIJLEN aan Z. M. gezant te Rome werd gezonden, ten einde het tot stand komen van zoodanig plan te beletten.

En wat antwoordt het Ministerie, bij monde van den Heer LIGHTENVELT, op al deze vragen, op al deze aanzoeken om mededeeling van stukken? „Ik zal u zeggen, wat IK voor WAARHEID houd!“

Zelfs dan, wanneer de Kamer het eigen oordeel had gevraagd van het Ministerie over de handelingen zijns voorgangers [althoewel wij zoodanige onkiesheid van geene Kamer van Volksvertegenwoordigers konden verwachten], dan nog had het Ministerie voor het uitbrengen daarvan zich behooren te verschoonen. In geen geval kan dat de roeping zijn van een Ministerie. Voorzeker is het verplicht, inlichting en opheldering te geven, wanneer de Volksvertegenwoordiging die vragen; maar het behoort zijn eigen oordeel niet in de plaats te stellen van de bewijzen, die alleen gevraagd wate maken.

Wat moet van dat alles gedacht worden? Sedert wanneer is het in Nederland de gewoonte geworden, om den beschuldigde de middelen te ontzeggen, zich te verdedigen? Sedert wanneer wordt daar recht gesproken op de bewijzen, van ééne zijde aangevoerd, en die zelfs tot mogelijke wraking niet geproduceerd worden? Wij verheugen ons, dat dit in ons land zonder voorbeeld is; wij hopen, dat de Natie toonen zal, ook nu van zoodanig vonnis-strijken niet gediend te zijn.

En, inderdaad, wat is dan toch door den Heer LIGHTENVELT aangevoerd als bewijs voor hetgeen hij voor waarheid houdt?

Geen enkel betoog, dat de bewijzen der tegenpartij niet ontvankelijk zijn; want men heeft zelfs het produceren van eenig bewijs voor haar onmogelijk gemaakt.

Maar wel: beroep op het getuigenis van ambtenaren, wier positie [hoe zelfstandig zij overigens ook zijn mogen] te afhankelijk is van den Minister, om van hunne zijde tegenspraak mogelijk te maken;

beroep op schriften, bij het departement van R. C. Eeredienst en Buitenlandsche Zaken gevonden, die niet worden overlegd;

beroep op de documents positifs, door den Heer LIGHTENVELT te Rome gelezen, waarvan hij onmiddellijk nota nam, doch waarvan hij goedgevond slechts in substantie den inhoud mede te deelen. Wij hebben wel gezien, dat de Heer LIGHTENVELT sterk is op de hollandsche synoniemen, althans daarvan eene dictionnaire bezit; maar wij weten niet, of die heer het even ver in de diplomatieke synonyma der Italiaansche taal heeft gebragt, weshalve het waarlijk niet overbodig geweest ware, indien men aan de Kamer de lezing der documents positifs in originali had gegund.

Het vonnis, dat de heer LIGHTENVELT alzoop op zijne eer en op zijn geweten heeft gestreken, werd geveld op éézijdige bewijzen, in zoover dit althans in zijne eigene rede is gebleken, terwijl de deugdelijkheid hier bewijzen zelve niet aan het oordeel der Kamer werden onderworpen.

Bij het einde zijner rede, en met nog na de weerspraak der afgetreden Ministers, aan wie, door hun lidmaatschap, het weerspreken, gegrond was, scheen de Heer LIGHTENVELT zelf te wankelen; en vergetende, dat hij als jury had uitspraak gedaan, dat hij, in plaats van eenvoudig te verhalen wat hij te Rome had

gedaan en in stede van de gevraagde stukken voor te leggen, een volledig requisitoir met een daarop gevolgd vonnis had voorgedragen — dat alles vergetende; had hij zich ten slotte voor de „geroepen getuige“, die geenszins in deze zaak partij wilde zijn. Zoo lang heeft de heer LIGHTENVELT toch den rechtzinnigen toon niet afgelegd, om zich niet meer te herinneren, dat geen regter dulden zou, dat een „geroepen getuige“ een requisitoir nam en een vonnis velde!

De Heer GROEN VAN PRINSTEREE had, in stede van zich een oordeel te reserveren, omdat hij nu nog eens de discussiën van 18 April moet herlezen (hoe naïf!) voorzeker de eer der christelijk historische school niet geschaad, wanneer hij, in de „eigenaardigheid“ zijner toespraken, tot het Ministerie had gezegd: „Wij weten nu, wat wij vreeswaardigheid houdt; legt ons nu ook al de stukken van weerszijden over; en gunt dat ook de Staten-Generaal op hunne beurt bij magte zijn, om op hunne eer en hun geweten, te verklaren wat zij voor „waarheid houden!“ Maar de heer GROEN zal wel zijne redenen gehad hebben, waarom hij in dat oogenblik niet zoo gevat is geweest.

De Tijd zal, hopen wij, nu ook inzien, waarom de afgetreden Ministers tegenover „documents“ al of niet „positiefs“ slechts „ontkennissen“ stelden. Men gedooft immers niet, dat hunne schriftelijke bewijzen onder de oogen der Natie worden gebragt? En ondanks die gedwongen schaarsheid van verdedigingsmiddelen is evenwel de „waarheid“ aan het licht gekomen, 't geen wij in ons volgend artikel hopen uit een te zetten.

Teregt wordt door de Nieuwe Rotterdamse Courant opgemerkt:

„De ministeriële partij is zeer zwak geweest in hare tegenwerpingen tegen het voorstel (der negen leden). Men vond bij haar geene andere argumenten dan die bij de discussiën over het in overweging nemen in de Kamer zijn gereproduceerd en hier beven door ons beoordeeld. Daarbij ontdekt men hier en daar de sporen, dat de tegenspraak eigenlijk alleen de voorstellers geldt. Men verhiel het onbeduidende wette tot vrijstelling van den invoer der levensmiddelen ten hemel; men hoopte dat de regering op dien weg zou voortgaan, en toen het voorstel kwam dat de eerste vooruitgaande schreden op dien weg wilde doen, begon de hevigste tegenstand. Onder meer bewijzen daarvan kan het Weekblad van Leiden dienen. Daarin vond men eenige weken voor dat het voorstel inkwam een zeer goed geschreven stuk, als wij ons wel herinneren, juist voor de afwijking van den aequus op het vleesch. Naauwelijks is het voorstel verschenen, dat met den wensch daar geent overschouwt, of men leest in datzelfde blad hevige artikelen er tegen. Behoef men dan nog te vragen, of die tegenstand wel alleen aan partijzucht is toe te schrijven?“

„Ingenmiddelen, wordt in n°. 44 van het Dagblad van Leyden gezegd:

„Zelfs het brood is, ter voldoende voeding van den mensch nog niet voldoende. Er moet daarbij vreesdijk bijkomen, en als zoodanig staat vleesch bovenaan.“

„De prijzen der eerste levensbehoeften staan over het geheel buiten verhouding tot de daghuren, die wederom niet veel kunnen worden verhoogd, zonder den reeds bezwaarden middestand nog meer te bezwaren en hem de gelegenheid ter verschaffing van arbeid en gelijke evenredigheid nog verder te benemen. — Het stelsel van belasting draagt daartoe in de tweede plaats bij. Het is toch niet voldoende, dat er meer en beter geproduceerd worde; dit meerdere en betere moet, tegen billijke prijzen, ook tot den arbeidsmaat of tot den verbruiker in het algemeen kunnen komen.“

Zonder dat het ons noodig toeschijnt, eenige toelichting te geven, deelen wij de volgende Partij mede, welke in het jongste No. van de Fakkel voorkomen.

Na begint GROEN te zijne tegen het ministerie VAN HALL II te verheffen, nu dat Ministerie aan de eischen van de anti-revolutionaire partij het oor niet wil leenen. Dat wij er reeds maanden geleden onze stem tegen verhieten, noemde toen de Nederlander in meer dan een opzigt berispelijk.

De heer VAN DER BRUGGEN wil mr. I. DA COSTA, de heer GROEN, Dr. N. BEETS tot hoogleraar in de godgeleerdheid aan de akademie te Utrecht hebben benoemd. De theologische faculteit schijnt daar nog niet orthodox; niet Groeniansch genoeg te zijn.

Te Utrecht is een predikants-plaats bij de Hervormden vacant. Met het oog op de twee laatste beroepingen hadden sommigen de hoop durven koesteren, dat de kerkeraad, voorgelicht of bevestigd door een „Nederlandschen geest“, nu eens een predikant van de Leidse rigting zou beroepen. De onderscheidene rigtingen in de Hervormde Kerk behooren immers, zegt de anti-revolutionaire partij, ook in de grootere gemeenten te worden vertegenwoordigd. Maar wat hebben nu de hoolden en aanhangers van die partij bij het maken van een zestal gedaan? Er geen anderen opgebragt, dan die met lijf en ziel tot hen behooren. Dus: „hoor naar mijne woorden, maar doe niet naar mijne werken!“

Het ministerie VAN HALL II is begonnen met den graaf VAN LIEDEKERKE te Rome te laten. Dit duldde reeds aan, wat van die ministerie te wachten was. Het ging verder en zond den heer LIGHTENVELT, den minister voor de zaken van de Roomsche-Katholieke Eeredienst, als buitengewoon gezant, naar het Hof van Rome. Dus twee gezanten of gezantschappen van wege de Nederlandsche regering bij den Pauslijken Stoel. En nu het ontwerp van Wet op de Kerkgenootschappen, rijk in woorden,

maar arm in zaken! En dat ontwerp deed het ministerie door de partij van GROEN nog emenderen en enerveren, zoodat het worden is een doot paard aan een boom gebonden.

Nederlandschigheden.

De Heer GROEN VAN PRINSTEREE heeft het gedrag der Ministers van Koloniën, Marine en Oorlog, daardoor verdedigd: dat zij zijn specialiteiten, geene politieke mannen. Wij komen daarop later opzettelijk terug.

Maar de Nederlander van heden brengt hetzelfde oordeel uit. „Ze zijn specialiteiten, vreemd aan de politieke verantwoordelijkheid van het Kabinet.“

De heer SCHIMMELPENNING VAN DER OIJJE noemde de missive van het vorig Ministerie aan den Koning „een berucht stuk.“

Nu achten wij het zeer geruststellend voor de Natie — vooral met het oog op de verwickelingen in Europa, door de meerderheid der Kamer zoo zwaar getild — dat wij in het bezit zijn:

van een Minister van Oorlog,
van een Minister van Marine,
van een Minister van Koloniën,

— dus van drie Ministers, belast met die departementen, welke, bij eventuele verwickeling, het meeste inzicht, de meest geslopende politiek eischen;

die voorgesteld worden als ongeschikt, om de politieke strekking van een brief te begrijpen, en niet bij magte om te onderscheiden, wat al of niet den naam van „berucht“ verdient!

Enigzins in strijd met deze zonderlinge verdediging mag gezocht worden de verklaring, die de heer VAN HALL aflegde, toen hij, het programma van 26 April verdedigende, met het oog op het antwoord, dat de Minister van Oorlog had gegeven op den aanval tegen diens politieke handelingen, zeide: „Mijn geachte ambtgenoot heeft zijne taak zoo vervuld, dat ik die voor mij wel minder goed, zeker niet beter zou hebben kunnen vervullen.“

Kan de heer VAN HALL alzoó geen beter politiek antwoord geven betrekkelijk eene politieke handeling, dan de Minister van Oorlog, — en moet deze blijven doorgaan als geen politiek man — dan hebben wij, volgens de Nederlander en den Heer GROEN, ook een Minister van Buitenlandsche Zaken, die geen politiek man is.

In dat geval, zou de heer DONKER CURTIS eindelijk eens revanche kunnen nemen op den heer VAN HALL, en hem zijne eigene woorden kunnen teruggeven: „Gij zijt het onstaatskundigste hoofd in Nederland.“

Wij zullen in de Nieuwsruiter:

de heer de Kompenaar zegt: „Ik zie in de Ministers voor de Eerediensten Commissarissen politiek.“
Wij dachten, dat hij daarin Commissarissen van politie gezien had.

De opmerking is niet onjuist.
Wij wenschen er slechts nog ééne vergelijking bij te voegen. Wij dachten, dat de heer GROEN daarin ook Commis-voyageurs had gezien.

Met veel zalving neemt de Nederlander de zalvende rede over van den heer VAN DER BRUGGEN, die de strekking had, om „uitgelezen matren“, „Catechiseermeesters“ en „ziekentroosters“, als onderofficieren onder de matrozen te doen steken, ten einde dezen „met gebed en voorbeeld“ voor te gaan.

De Minister van Marine — de niet politieke en welligt nu ook niet christelijke man? — antwoordde kortaf, dat de officieren thans „de dienst“ doen; want dat de „oude scheeps-dominés“ al lang „afgekeurd“ waren.

Werd vermaakt in de Nederlander een ernstig-historisch-personeel betoog, dat „catechiseermeesters“ en „ziekentroosters“ perfecte bootsmannen zijn op 's lands oorlogschepen.

De Nederlander neemt het eervolle getuigenis over, dat de heer ROCHUSSEN heeft afgelegd, omtrent onze zeemagt in N. Indië.

Wij vereenigen ons geheel met dat getuigenis. Niet overbodig ware het echter geweest, indien de Nederlander had opgemerkt, dat de heer ROCHUSSEN dit getuigenis aflegde „naar aanleiding van een gezegde van den heer HUGENHOLTZ“; maar dat deze afgevaardigde, die aan onze zeemagt in N. Indië welverdienden lof deed wedervaren, geene aanleiding hoegenaamd had gegeven, om eene rede te houden, die den schijn heeft, als of iets min gunstig voor die zeemagt door den heer HUGENHOLTZ gezegd ware.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Terwijl het regeringsblad geen beschouwing over de

vereening der beide takken van de Bourbons heeft gegeven, vindt men thans in den Constitutionnel nog al levig betoog van den heer de la Guéronnière daartegen. De schrijver acht, in elk geval, de verzeering van beide huizen te laat; in 1848 ware zij verklarbaar geweest, om Frankrijk uit eenen ongelukkig staat van zaken te redden. Toen had elke partij in hoop; thans heeft het volk zich verklaard en in een Bonaparte te zamen het nationaal en monarchaal ginsel op nieuw gegrondvest.

SARDINIE.

Het ministerie houdt bij de verkiezingen de overhand men was den 9 te Turijn met den uitslag van 1 keuzen bekend: 81 waren bepaald voor hetzelfde uitvallen; 23 voor de uiterste linker- en 11 voor de uiterste rechterzijde.

TURKIJE.

De tijdingen, zoowel van het krijgstoneel als wat diplomatie betreft, zijn heden van zeer belangrijken aard. Vooreerst wordt uit Constantinopel bericht, dat de Turk na de inneming van Akiska, tegen Tiflis zijn opgeru. Volgens een verslag van den opperbevelhebber der Russische krijgsmagt, in den Kaukasus, Prins Woronzoff, gedagteekend Tiflis 20 Nov., had bij Azkour, eenige mijlen afstands van Akiska, een nieuw gevecht plaats gehad, waarbij de Russen de overwinning hadden behaald.

Een ander bericht is van niet minder belang. De Russische admiraal Naschikoff heeft den 30 November ter hoogte van Sinope met eene vloot van zes lineschepen eene groote overwinning bevochten op de Turksche onder bevel van Osman-Pacha, welke bestond uit fregatten, 2 korvetten, 1 stoomvaartuig en 3 transportschepen, terugkomende van de Circassische kust, waar zij krijgsvoorraad aan de Circassiers hadden gebragt. Na een gevecht, dat slechts een uur duurde, zijn de Turksche schepen vernield en in den grond geboord. De admiraal Osman-Pacha is gevangen genomen.

Het is nu de vraag welken invloed een en ander op de stemming te Konstantinopel en ook op de staatkunde der groote mogendheden zal uitoefenen.

Wat deze laatste betreft, is nu het opmerkelijke be toogen in den Times gebleken, dat er te Weene geteekend zijn:

1o. eene gemeenschappelijke nota, aan Turkije gericht met het doel om den vrede te herstellen;

2o. een protocol, tot het kenbaar maken van de verzoeken van de vier mogendheden, te zake van de handhaving der bepalingen betrekkelijk het grondgebied des Ottomanischen rijk en de souvereiniteit der Porte.

Bij eerstgemeld stuk wordt eenvoudig de ernstige wensch der mogendheden uitgedrukt, om het verdro bloedvergieten te keer te gaan en de gevaren af te wenden, welke voor den Europeeschen vrede in het Oostersche geschil mogten gelegen zijn.

De mogendheden bieden daartoe hare goede diensten aan en wenschen voorloopig van de Porte te vernemen, op welke gronden zij tot zulk eene onderhandeling zou willen toetreden. Er zou een Turksch en een Russische gevolmachtigde ter conferentie worden toegelaten, welke de verbonden mogendheden over deze gewichtige zaak zullen beleggen. De bevelen voort eenen wapenstilstand aan.

Wat het tweede stuk, het protocol aangaat, dit betreft de overwegingen en de verbindtenissen van de mogendheden, naar aanleiding van de verzekeringen, welke Rusland zelve meermalen gegeven heeft. Zij komen daarin tot het besluit, om op de verzoeking van die verzekeringen aan te dringen.

Beide staatsstukken zijn in gematigde, maar ernstige bewoordingen vervaardigd. De mogendheden willen geen dwang opleggen, maar in het belang van Europa ook niet voor krachtige maatregelen terugdeinzen. De Times geeft te kennen, dat het dat belang alleen is, hetwelk tot dezen hoogstgewichtigen stap gevoerd heeft en gaat de kansen na, welke die heeft van al of niet gelukken. Men ziet in zijne woorden duidelijk doorstralen, dat men Turkije zal weten te bewegen tot deze nieuwe onderhandelingen toe te treden, daar het bij zijne aanspraken en wenschen tot Europa's hulp en bemiddeling, ook moet leeren Europa's belangen in te zien. — Wat Rusland betreft, het zal welligt nog meer moeite in hebben, het daartoe te brengen; doch het zal ondervinden, dat er thans hinderpalen op zijnen weg zijn gesteld, zoo krachtig, dat noch vrees voor — noch bedreiging met al zijne magt hier iets tegen zullen vermogen; daar de vier mogendheden niet zullen achterlijk blijven datgene, wat zij voor recht en billijk, en in het algemeen belang van dit werelddeel achten, met klem vol te houden. Intusschen zijn nog geene besluiten nopens die mogelijke krachtsoefening genomen, maar de mogendheden zijn zedelijk tot de grootsche taak, die zij op zich genomen hebben, verbonden.

zitting van Maandag, 12 December.

De heer VAN HEIDEN REINSTEIN neemt, na in handen des Voorzitters de bij de Grondwet gevorderde eeden te hebben afgelegd, zitting.

Ingekomen een wetsontwerp strekkende tot regeling van het pensioen der militaire leden van het militair Hooggerechts-hof, en een tot regeling van het gebruik van het Koloniaal batig Slot over 1851.

Aan de orde is thans de beraadslaging over het Wetsontwerp op de Middelen.

De heer HUBERT wijst op den druk der belastingen, op den nood der tijden en hoe de maatregelen, door de Regering tot dusver genomen, niet hebben gestrekt, om daarin eenige verligting te brengen. Voorts dringt hij aan op een betere, minder fiscale inning der belastingen; op de opheffing van de accijnsen, die op de ingezetenen van sommige provincien drukkend ten gevolge van het met Pruisen gesloten tractaat tot vering van den slakhandel.

De heer TEN CATE beschouwt, uit het oogpunt der zedelijkheid, eenige der bij de wet op de Middelen voorgestelde belastingen. Hij wenschte derhalve maatregelen genomen te zien tegen de gecombineerde sluikerijen aan de grenzen, hetgeen niet alleen strekt tot nadeel van de schatkist, maar ook van de zedelijkheid. Even verderfelijk voor de zedelijkheid acht hij de belasting op de dienstboden, vooral op de vrouwelijke, en de Staatsloterij.

De heer VAN NISSEN drukt zijne innige overtuiging uit, dat de belastingen onrechtvaardig zijn en ongelijk drukkend, zoo als zij thans worden geheven, vooral met het oog op de gunstige financiële omstandigheden, waarin wij verkeeren. Het gevolg daarvan is, dat vele dagloners en handwerkers reeds tot den bedelstaaf geraken; want de druk der belastingen wordt het meest gevoeld op al wat levensmiddelen betreft. De verarming van een groot deel der natie spruit voort uit die onrechtvaardige verdeling der lasten. Van de mindere standen wordt te veel genomen ter verrijking van hen, die reeds rijk zijn. Die toestand kon niet langer zo blijven, en de vertegenwoordiging was verplicht andere, meer billijke belastingwetten te maken, waardoor ieder zijn aandeel in de lasten zal dragen naar de kracht van zijn vermogen.

Zijne overtuiging is dus, dat er een onrecht bestaat, welk onrecht nu moet worden opgeheven; want bij het langer aanhouden van dat onrecht zou de Maatschappij met een groot gevaar bedreigd worden. De eerste belasting, die moet afgeschaft worden, is de accijns op het gemaal van de rogge; en Spr. wées aan, dat de heer VAN HALL steeds daarvan de noodzakelijkheid had aangegeven. Reeds in 1847 had de Kamer de afschaffing van die belasting op den voorgrond gesteld, en de Regering had destijds in dat gevoelen gedeeld. Van die Regering maakte ook de heer VAN HALL een deel uit, en Spr. verheugde zich, dat hij thans zoo krachtigen bondgenoot in het Ministerie mogt ontmoeten. Bladz. 114 betoogt de Spr. dat het thans in allen deele mogelijk was, om die belasting af te schaffen; dat het de hoogste prijs van de rogge was, en dat de vertegenwoordiging werd door hem boven allen twijfel gezet.

De heer VAN HALL (Min. van Buitenlandsche Zaken) verklaart nog van dezelfde meening te zijn als hij geweest is in 1847; gelijk hij steeds in zijn openbaar leven weet zich gelijk te zijn gebleven (!). Maar hij meent te moeten herinneren, dat hij in 1847 voorstelde de afschaffing van het gemaal, voor zoo veel de rogge betreft, met voorwaarde, en dat hij het niet gedaan heeft onder den indruk van politieke omstandigheden, zoo als thans bestaan.

De heer DIRKS houdt eene lange redevoering over het recht van petitie, waarvan niemand in de eerste tien minuten het verband met de wet op de Middelen begrijpt. Alleen meent de Spr. — (welligt met het oog op het April-petitionnement?), dat hoe nimmer ondertekenaar een adres tellt, hoe minder waarschijnlijk het is, dat de onder-tekenaar, wien, met zijn het adres: Voort in de Staat van overtuiging, de afschaffing van de belastingen, die uit de stad van Spr. inwoning en zijne nabuurschap over deze zaak tot de Kamer waren gerigt.

Blijkbaar hadden de meeste ondertekenaars niet geweten, wat zij teekenden. (De petitionnarissen uit Leeuwarden mogen dit ad notam nemen.) Nu neemt de heer DIRKS aanleiding uit dit adres, om te verklaren, dat hij aan het verzoek van de ruim 500 verzoekers niet kan voldoen; oischoon daaronder vele vrienden zich bevonden, en amannen, voor wier loffelijke pogingen ter leniging van den algemeenen druk, hij de meeste achting kon hebben. [Wij vragen den heer DIRKS of hij vrienden heeft en voor mannen achting koestert, welke adressen bezaken, zonder te weten, wat daarin staat geschreeven? Het zou veel gelijken op de „Nijverheid van de niet-politieke mannen van het tegenwoordig Min.]

Wettelijk is de heer DIRKS voor de afschaffing van de accijnsen... maar, als de tijd daar is. Dit laat hij over aan de beoordeeling der Regering? (Het gewone argument van allen, die den druk der belastingen willen laten bevestigd zonder einde; maar zich toch den schijn willen geven, iets te willen doen). Dat de tijd overigens niet daar is, bewijst de Spr. op dezelfde wijs als gedaan is in het voorloopig verslag op het voorstel der negen leden:

dat is, Spr. laat eigenlijk in het verschiep zien dat er te korten zijn in plaats van overschotten.

[Het is het beste, schoon niet het verstandigste middel, om uit te stellen, uit te stellen ad valendam praesens. Blijkbaar echter heeft de geheele redevoering alleen gestrekt, om aan de petitionnarissen de redenen zijner afkeuring mede te deelen. Of de Tweede Kamer echter de geschikte plaats is tot zoodanige verantwoording, meenen wij aan het oordeel der Leeuwardsche petitionnarissen zelven te lieten overlaten.]

De heer ZIJLKER betoogt mede het onrechtvaardige, dat opgesloten ligt in de accijnsen; want dat zij zeer onregelmatig drukken, en de mindere standen meer drukken dan die, welke meer belastingen kunnen dragen. Hij wenscht derhalve de afschaffing van die belastingen, in zoover de schatkist dit zou gedoogen.

De heer VAN LENNEP draagt thans zijne, zoolang beloofde beschouwingen mede over de Staatsloterij. Hij schetst de ongelukkige gevolgen, welke het spel opleveren; en somt de millioenen op, die de loterij aan de Natie kost en waarvan het meeste komt in de zakken van woekeraars en van zwendelaars. Meer van tijd acht hij het, om nu niet langer te praten maar te handelen; maar dat met de loterij thans behoorde af te schaffen. (De loterij achtte de Spr. tevens een veel drukkender belasting dan die op het gemaal, de rogge, de turf, de zeep, enz. Kan zij afgeschaft worden, dan hoopte hij dat de Regering het spelen in huur onmogelijk maakte, en daartoe vooral het bekende plan van den heer MEIJER, te Amsterdam, onderzocht.

De heer V. D. VEEN ziet zich geneept, gelijk in vroegere jaren, de wet op de middelen af te stemmen wegens de groote gebreken in ons belastingstelsel, welke nog altijd daarin bestaan en op wier verbetering te vergeefs jaren lang wordt aangedrongen.

De heer VAN AERLAEN zal noch bestrijden, noch verdedigen de Staatsloterij; maar hij moet toch opmerken, dat deze loterij was ingerigt op het rapport van den beroemden VAN SWINDEN, en dat derhalve de meening niet ongegrond schijnt, dat de loterij niet zoo geheel op verkeerde grondslagen zou berusten. Spr. gaat vervolgens na, hoe zeer het de strekking scheen te zijn van deze Kamer, om de uitgaven te vermeerderen; die strekking kon hij moeilijk rijmen met den aandrang van anderen kant, om belastingen te verminderen. En nu acht hij het oogenblik gekomen, om de belastingen te doen verminderen; maar dan moest men de uitgaven niet vermeerderen; en vooral niet slechts zoodanige lasten ophellen, welke als minder algemeen drukkend moeten beschouwd worden.

De heer MACKAY wijst mede op de nadeelen van de Loterij en wenschte daarvan de afschaffing. Wat het stelsel van belastingen met betrekking tot de Spr. wenscht voor dat oogenblik daaraan slechts weinige woorden te wijden. Deze middelen kent hij tot verbeteren van den toestand, aggritatie, ondersteuning van handel en nijverheid, ontheffing van belastingen. De beide eerste middelen worden reeds aangevoerd; het derde middel achtte hij in zoo ver aanwendbaar, dat hij de besparing der renten, verkregen uit amortisatie, wenschte te hebben aangewend tot vermindering van lasten.

De heer VAN BOSSE zal, in beginsel, de loterij niet verdedigen; maar hij gelooft toch dat, wanneer de loterij zoo grooten invloed had op de demoralisatie der Natie, het toch zeker is, dat dan vele andere onzer belastingen gelijken nadeeligen invloed uitoefenen. Spr. ontwikkelt thans het onderzoek, dat hij heeft ingesteld omtrent dit onderwerp; en hij verklaart, dat men thans zeer goed kan begrijpen het groote nadeel, dat in de huur bestaat. Hij vroeg derhalve den Minister, of hij onderzoek ook is voortgezet geworden, en wat thans het resultaat daarvan zou te wachten zijn.

De heer VAN GULTSTEIN troedt in eene uitvoerige beschouwing van ons belastingstelsel, om aan te toonen, dat het oordeel daarover niet behoort zoo ongunstig te zijn.

De heer DE POORTER verdedigt de loterij; maar dringt ook aan op eene verbetering van die instelling. De heer VAN HEIDEN REINSTEIN erkent, dat het stelsel van belasting verbeteringen behoeft; maar daar dit nu nog niet geschieden kan, wil hij dit hoofdstuk daarom niet afstemmen; vooral omdat hij niet overtuigd is, dat de druk van belastingen wel zoo groot zou zijn, als men dit wenscht te doen voorkomen.

De heer THONSSON zegt, dat hij in het algemeen zich met dit wetsontwerp zou kunnen verdedigen; en wél wil het tegenwoordig gouvernement eene andere rigting is toegedaan dan het vorige. Hij spreekt niet van vertrouwen of van wantrouwen in de personen van dit Ministerie; maar in de rigting, in het stelsel van de tegenwoordige Regering heeft hij wantrouwen. Maar de redenen, waarom hij en zijne mede-voorstellers der afschaffing van tonnel en accijns op het geslagt zullen tegenstemmen is anders gelegen, dan had voort eerst de afschaffing de wet in beraadslaging zal worden gebracht; terwijl de wet de verandering is gemaakt; die niet aan de voorstellers is toe te schrijven.

De Minister van Financien gaat achteraf op de opmerkingen, welke tegen het bestaande belastingstelsel zijn gemaakt, en toont aan, dat alle belastingen hare eigenaardige bezwaren hebben, hetgeen dan ook hier te lande niet onmiskenbaar is. Maar de Min. geloof niet, dat de belastingen zoo drukkend, zoo uitputtend zijn. De belastingen, die hier geheven worden, zijn niet overdreven; ten blijkte waarvan de Minister opmerkzaam maakt op de algemeene wetvaart, die hier te lande aanwezig is.

De accijnsen zijn overigens de uitstekendste belastingen, naar des Min. meening; omdat zij sinds eenen dagteekenen en zich in de onderwerpen van belasting zelven ver-

liezen. Na al dat weinige gezegd te hebben wenschte de Min. niet op te treden als voorzitter van de Accijnsen; maar zij waren bij ons inheemsch. Wat de bezwaren betreft, aan de accijnsen verbonden, de Regering wil zich toelaggen om die op te heffen of te verminderen; die taak was moeilijk en met den tijd zou er nog wel kans toe zijn.

Overigens zal de Regering zich gelukkig achten als zij meent, dat het oogenblik is aangebroken, om belastingen af te schaffen; maar dit gunstige oogenblik is nog niet gekomen. De natie — zeide de Min. — kan er gerust op zijn, dat de vermindering zou plaats hebben... zoodra de Regering overtuigd zal zijn, dat het geschieden kan. (De Natie weet nu, waaromtrent zij gerust kan zijn). Aan tijdelijke schorsing van de heffing van belastingen kan niet gedacht worden.

Reeds was een belangrijk offer gebracht door het koninklijk besluit van 15 Sept. jl. (vermindering van de rechten van invoer op granen)... [en daarmee behoorde men tevreden te zijn]; en de min. betoogt, dat de toestand onzer finantien niet gedooft eenige meerdere te gemoetkoming in den druk der mindere standen. Overigens afschaffing van accijns acht de Min. niet ten voordeele van den verbruiker, maar alleen van den verkooper (!)

Wat de slukerij betreft, zal de Min. zich daaraan laten gelegen liggen? De loterij kan nog niet worden afgeschaft, de Min. zal er zijne aandacht aan wijden; op de invordering der domaniale prestatien zal naauwkeurig het oog worden gehouden.

Morgen, ten 11 ure voortzetting.

's Gravenhage, 12 December.

Z. M. heeft den kommandant van het huis van opsluiting en tuchtiging te Leeuwarden, M. Hoek, op zijn verzoek, hervol ontslag verleend, en is voorts in diens plaats benoemd A. S. van Geldrop, gepens, kapitein met rang van majoor.

Z. M. heeft benoemd tot substituut-officier bij de arrond. rechtbank te Zutphen, jar. mr. H. A. ridder van Rappard, thans substituut-officier bij de arrondissements-rechtbank te Fiel; en tot substituut-officier bij de arrondissements-rechtbank te Groningen, mr. A. W. Wichers, thans regter in de arrondissements-rechtbank te Appingadam.

Z. M. heeft tot lid van de te zaamgestelde Staats-commissie, tot het onderzoeken der algemeene rekening, aansluitende de hoegroothed der koloniale remises in goederen en geld en het gebruik daarvan gemaakt gedurende het jaar 1852, benoemd de heer H. S. G. baron van Fridagh, lid van de Algemeene Rekenkamer, in plaats van den heer mr. S. P. van Idooga, sedert overleden.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, te Broukaper, onder de classis van Amersfoort, op J. H. Guiring, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht; van Ter Neuzen, onder de classis van IJzeldijke, op H. Rietveld Creyghton, predikant te IJzelmuiden.

Heden zijn de kantoren van den Rijks-telegraaf, langs de Belgische lijnen in verbinding gesteld met de Fransche kantoren te Cherbourg en Maas en met dat te Samaden, in het Zwitsersche kanton Graubunderland.

Voor het overbrengen van een enkelvoudig bericht is verschuldigd: te Dordrecht 1/2, te Amsterdam 1, te Rotterdam 1, te Utrecht 1, naar Cherbourg of Maas 8/40, naar Samaden 19/80. Het Oostenrijksche telegraafkantoor te Lovrin is opgeheven.

Volgens een bericht van Zr. M. consul te Marseille, hebben de uitvoeren van tarwe in November bedragen 654,400 charges of 24,900 Ned. lasten van 30 mudden, meestal van de Zwarte zee, van waar nog veel verwacht wordt, zoodat de aanvoeren van de loopende maand waarschijnlijk niet minder aanzienlijk zullen zijn. De aanvoeren van dit jaar tot op 30 November jl. bedragen 2,360,100 charges of 125,870 Ned. lasten. Vergelijken bij de notering van 1° November jl., bestaat er eene vermindering van fr. 2 à 3, naar gelang van soort en kwaliteit: 128/120 kilo Poolische Odessa gold in loco fr. 60⁰⁰ en 326 in loco Ned. last van 40 mudden; 127/124 kilo Poolische Odessa in loco fr. 40 of 357 per Ned. last; 120/127 Marianopol in loco fr. 35 of 357 per Ned. last; 125/125 dito fr. 41 in loco fr. 321,50 per Ned. last. Van rogge zijn de aanvoeren onbeduidend: men noteert 117,114 kilo Odessa fr. 27 per charge, of 240 per last. Haver is schaarsch; men noteert 110 kilo Rostocker per charge van 240 litres fr. 28, gelijkstaande met 5,54 per mud. Men verwacht, dat de eerste aanvoeren nog voordeeler prijs zullen erlangen. Uit Algerie wordt veel gers aangevoerd. Witte bonen worden genoteerd: Djonische fr. 50; dito van Châons fr. 42, dito Spaansche fr. 38; en groene erwten uit Lotharingen fr. 51, alles per 100 kilo. De Piemontesche rijst; is genoteerd fr. 46 à 51 per 100 kilo naar qualiteit.

Wij ontvangen heden, doch te laat, om daarvan reeds nu aan onze lezers mededeeling te kunnen doen, de Memorie van Beantwoording, welke de negen leden der Tweede Kamer hebben ingezonden op het voorloopig Verslag betrekkelijk het voorstel tot afschaffing van het tonnelgeld en den accijns op het geslagt.

Morgen zullen wij onzen lezers deze Memorie (23 fols bladzijden groot) in een afzonderlijk mededeeling. Voor heden bepalen wij ons tot de opmerking; dat de voorstellers hun voorstel in dit toeg hebben gewijzigd, dat al. 3 van art. 3 van het wetsontwerp thans gelezen moet worden als volgt:

